YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
21 päivänä lokakuuta 1999 *

Asiassa C-233/98,

jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Hauptzollamt Neubrandenburg

vastaan

Lensing & Brockhausen GmbH

ennakkoratkaisun yhteisön passituksesta 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 222/77 (EYVL L 1977, 38, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna rajanylitysilmoituksen poistamisesta yhteisön sisärajojen ylitysten osalta 22 päivänä helmikuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 474/90 (EYVL L 51, s. 1), 36 artiklan ja yhteisön passitusmenettelyn soveltamista koskevista säännöksistä ja yksinkertaistamistoimenpiteistä 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1062/87 (EYVL L 107, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.5.1990 annetulla komission asetuksella N:o 1429/90 (EYVL L 137, s. 21), 11 a artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Sevón sekä tuomarit P. Jann ja M. Wathelet (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Lensing & Brockhausen GmbH, edustajanaan asianajaja H. Nehm, Düsseldorf,

— Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen osaston virkamies R. Tricot ja samassa yksikössä toimiva kansallinen virkamies K. Schreyer,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Lensing & Brockhausen GmbH:n, edustajanaan asianajaja H. Nehm, Tanskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön osastopäällikkö J. Molde, ja komission, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamies

J. C. Schieferer ja K. Schreyer, 3.6.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.7.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundesfinanzhof on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 28.4.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.7.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä yhteisön passituksesta 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 222/77 (EYVL 1977, L 38, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna rajanylitysilmoituksen poistamisesta yhteisön sisärajojen ylitysten osalta 22 päivänä helmikuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 474/90 (EYVL L 51, s. 1; jäljempänä asetus N:o 222/77), 36 artiklan ja yhteisön passitusmenettelyn soveltamista koskevista säännöksistä ja yksinkertaistamistoimenpiteistä 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1062/87 (EYVL L 107, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.5.1990 annetulla komission asetuksella N:o 1429/90 (EYVL L 137, s. 21; jäljempänä asetus N:o 1062/87), 11 a artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Lensing & Brockhausen GmbH -niminen yhtiö (jäljempänä Lensing & Brockhausen) vastaan Hauptzollamt Neubrandenburg (jäljempänä Hauptzollamt) ja joka koskee maahantuonnista kannettavia tulleja ja arvonlisäveroa.

3 Tulliasioitsijana toiminut Lensing & Brockhausen pyysi 8.7.1992 Hauptzollamtia asettamaan Puolasta tulevan teräsprofiililähetyksen yhteisön ulkoiseen passi-

tusmenettelyyn. Niin sanotussa T 1 -ilmoituksessa vastaanottajaksi ilmoitettiin Ateliers Metalgroup de Marcinelle -niminen yhtiö (Belgia) ja määrätoimipaikaksi Charleroi (Belgia).

4 Tämän lähetyksen esittämisen viimeiseksi määräpäiväksi oli asetettu 16.7.1992. Hauptzollamt ilmoitti 22.1.1993 päivätyllä kirjeellään Lensing & Brockhausenille, että passitusmenettelyä ei ollut saatettu loppuun ja pyysi tätä auttamaan tilanteen selvittämisessä. Määrätoimipaikkaan 3.5.1993 lähetettyyn etsintäilmoitukseen ei vastattu. Sen jälkeen, kun määrätoimipaikka ei myöskään vastannut 12.10.1994 lähetettyyn muistutukseen, Hauptzollamt teki 19.1.1995 päätöksen tuontiin liittyvien tullien ja arvonlisäveron kantamisesta.

5 Lensing & Brockhausen teki 5.2.1995 oikaisuvaatimuksen vedoten CMR-rahtikirjaan näyttääkseen, että Ateliers Metalgroup de Marcinelle oli vastaanottanut ja maksanut teräsprofiilit.

6 Belgian viranomaiset vahvistivat 6.9.1995 päivätyllä kirjeellään, että lähetystä ei ollut esitetty määrätoimipaikassa, ja antoivat tiedon Ateliers Metalgroupin ilmoituksesta, jonka mukaan kyseiset tavarat oli toimitettu DVL Industries -nimiselle yritykselle. Belgian viranomaisten saamien tietojen mukaan oli mahdotonta selvittää, oliko tullimuodollisuudet todella toteutettu passitusasiakirjassa ilmoitettujen tavaroiden osalta. DVL Industries oli tällä välin asetettu konkurssiin.

7 Saksan viranomaiset alensivat 2.1.1996 tekemällään päätöksellä tuontiin liittyvien tullien ja arvonlisäveron määrän yhteensä 6 544,90 Saksan markkaan, mutta muilta osin oikaisuvaatimus hylättiin perusteettomana.

8 Lensing & Brockhausen vetosi Finanzgerichtissä nostamansa kanteen tueksi siihen, että Ateliers Metalgroup oli vastaanottanut tavarat 9.7.1992 eli tavaran esittämistä varten asetetussa määräajassa, mikä ilmeni CMR-rahtikirjasta. Tul-

lien kantaminen oli näin ollen sen mukaan yksin sen jäsenvaltion asiana, jonka alueella rikkomuksen oli todettu tapahtuneen, eikä asiaan juuri vaikuttanut se, että Belgian tulliviranomaiset eivät ole pystyneet perimään näitä tulleja vastaanottajayritykseltä. Finanzgericht hyväksyi kanteen ja totesi, ettei ollut Saksan hallinnon vaan Belgian tulliviranomaisten asiana vaatia tullien maksamista.

9 Hauptzollamt esitti Bundesfinanzhofiin tekemänsä Revision-muutoksenhaun tueksi muun muassa, että asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaiset palauttamista koskevat edellytykset eivät täyttyneet.

10 Asetuksen N:o 222/77 36 artiklan tarkoituksena on määrittää tuontitullien kantamisessa toimivaltainen valtio silloin kun yhteisön passituksen aikana tai yhteydessä on tapahtunut rikkomus tai säännönvastaisuus. Tämän artiklan 1 kohdasta ilmenee, että kun "on tapahtunut rikkomus tai säännönvastaisuus, tämän jäsenvaltion on perittävä mahdollisesti kannettavat tullit ja muut maksut lakiensa, asetustensa tai hallinnollisten määräystensä mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rangaistussäännösten soveltamista".

11 Sellaisten tapausten varalta, että rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa esitetään useita lähtökohtia, joiden avulla voidaan estää toimivaltaristiriitoja.

12 Asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdassa säädetään siten seuraavaa:

"Jos lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa ja jos rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, rikkomusta tai säännönvastaisuutta on pidettävä tapahtuneena

— jäsenvaltiossa, johon lähtötoimipaikka kuuluu,

tai

— jäsenvaltiossa, johon rajatoimipaikka yhteisöön tultaessa kuuluu ja johon rajanylitystodistus on annettu,

jollei määräajassa, joka on määritettävä, toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä tavalla esitetä todisteita passituksen säännönmukaisuudesta tai paikasta, jossa rikkomus tai säännönvastaisuus on tosiasiallisesti tapahtunut.

Jollei tällaisia todisteita esitetä ja jos kyseistä rikkomusta tai säännönvastaisuutta näin ollen on edelleen pidettävä lähtöjäsenvaltiossa tai ensimmäisen kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetussa tulojäsenvaltiossa tapahtuneena, tämän jäsenvaltion on kannettava kyseisiä tavaroita koskevat tullit ja muut maksut lakiensa, asetustensa tai hallinnollisten määräystensä mukaisesti.

Jos jäsenvaltio, jossa kyseinen rikkomus tai säännönvastaisuus on tosiasiallisesti tapahtunut, todetaan ennen kuin kolme vuotta on kulunut T 1 -ilmoituksen kirjaamispäivästä, tämän jäsenvaltion on lakiensa, asetustensa tai hallinnollisten määräystensä mukaisesti kannettava kyseisiin tavaroihin liittyvät tullit ja muut maksut (lukuun ottamatta niitä, jotka on toisen kohdan mukaisesti kannettu yhteisön omina varoina). Tällöin alun perin kannetut tullit ja muut maksut (lukuun ottamatta niitä, jotka on kannettu yhteisön omina varoina) on palautettava tämän kannon tultua todistetuksi.

— — ."

13 Bundesfinanzhof on epävarma siitä, kuinka asetuksen N:o 222/77 36 artiklaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan kanssa, on tulkittava.

14 Tässä viimeksi mainitussa artiklassa, jossa vahvistetaan noudatettava menettely, jos lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa, säädetään seuraavaa:

"1. Jos lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa ja jos rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, lähtötoimipaikan on ilmoitettava siitä passituksesta vastaavalle viipymättä ja viimeistään yhdentoista kuukauden kuluttua yhteisön passitusilmoituksen kirjaamispäivästä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa tiedonannossa on mainittava erityisesti määräaika, jonka kuluessa todiste passituksen säännönmukaisuudesta tai rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta voidaan esittää lähtötoimipaikassa toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä tavalla.

Tämän määräajan on oltava kolme kuukautta 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekopäivästä. Jos tätä todistetta ei ole esitetty tämän määräajan kuluessa, toimivaltaisen jäsenvaltion on kannettava kyseiset tullit ja muut maksut. Jos tämä jäsenvaltio ei ole se, jossa lähtötoimipaikka on, tämän toimipaikan on ilmoitettava asiasta viipymättä kyseiselle jäsenvaltiolle."

15 Kansallinen tuomioistuin toteaa ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessään, että lähtötoimipaikka ei ollut asettanut passituksesta vastaavalle asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklassa tarkoitettua määräaikaa, jonka kuluessa todiste passituksen säännönmukaisuudesta tai rikkomuksen tosiasiallisesta tapahtumapaikasta voidaan esittää.

16 On todettava lisäksi, että vaikka asetus N:o 222/77 on kumottu yhteisön passituksesta 17 päivänä syyskuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2726/90 (EYVL L 262, s. 1) 46 artiklan 1 kohdalla, pääasian passitusmenettelyyn ryhdyttiin vuonna 1992 eli ennen kuin komissio asetuksen N:o 2726/90 46 artiklan 2 kohdan nojalla toteutti ennen 1.1.1993 aloitettuihin yhteisön passituksiin sovellettavat siirtymätoimenpiteet. Yhteisön passitusmenettelyn soveltamista koskevista säännöksistä ja yksinkertaistamistoimenpiteistä 21 päivänä huhtikuuta 1992 annettu komission asetus (ETY) N:o 1214/92 (EYVL L 132, s. 1) koskee tällaisia toimenpiteitä, ja sitä sovelletaan 1.1.1994 alkaen.

17 Asetuksen N:o 1214/92 129 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan "viimeistään tämän asetuksen voimaantulopäivää edeltäneenä päivänä" asetusten N:o 222/77 ja N:o 1062/87 mukaisesti aloitetut "kuljetukset toteutetaan tämän päivän jälkeenkin edellä mainituissa asetuksissa säädettyjen edellytysten mukaisesti".

18 Koska kansallinen tuomioistuin oli epävarma siitä, minkälaisia seuraamuksia oli katsottava aiheutuvan siitä, että asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan mukaista menettelyä ei ollut noudatettu, erityisesti silloin kun tuontitulleja ei voida enää

periä jäsenvaltiossa, jossa rikkomuksen voidaan lopulta näyttää tapahtuneen, koska vanhentumisaika on jo kulunut umpeen, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltiolla, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on toimivalta kantaa tuontitulleja vain siinä tapauksessa, ettei lähetystä ole esitetty määrätoimipaikassa eikä passituksesta vastaava ole tälle asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti asetetussa kolmen kuukauden määräajassa esittänyt tässä samassa säännöksessä edellytettyä todistetta?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa tulkittava siten, että tätä säännöstä on sovellettava myös sellaiseen tapaukseen, jossa lähtöjäsenvaltion tullitoimipaikka on asettamatta asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaista määräaikaa kantanut passitusmenettelyyn asetettuihin tavaroihin liittyvät tullit, sillä seurauksella, että lähtöjäsenvaltio saa palauttaa ilman toimivaltaa vahvistamansa ja kantamansa tullit ja muut maksut vain, jos näytetään toteen, että jäsenvaltio, jossa säännönvastaisuus on tosiasiallisesti tapahtunut, on kantanut tullit ja muut maksut? Onko tehtävä ero yhteisön omina varoina kannettujen ja muiden (kansallisten) maksujen välillä?"

Ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottaminen

19 Lensing & Brockhausen kyseenalaistaa sen, onko ennakkoratkaisukysymyksillä merkitystä pääasian ratkaisun kannalta. Se väittää, että asian tosiseikkoja on arvioitava asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 1 kohdan perusteella eikä niiden säännösten perusteella, joita ennakkoratkaisukysymykset koskevat.

20 Lensing & Brockhausenin mukaan 36 artiklan 1 kohtaa sovelletaan silloin, kun yhteisön passitusmenettelyä koskevia sääntöjä on rikottu ja kun tiedetään, missä jäsenvaltiossa tämä rikkomus tapahtui, kun taas 36 artiklan 3 kohtaa sovelletaan silloin kun on tapahtunut rikkomus, josta ei tiedetä, missä jäsenvaltiossa se tapahtui. Pääasiassa rikkomus on kuitenkin voinut tapahtua vain Belgiassa ja näin ollen on sovellettava asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 1 kohtaa.

21 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 19 kohdassa todennut, asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohta koskee nimenomaan niitä tapauksia, joissa kuten pääasiassa, toimivaltaiset viranomaiset eivät tiedä rikkomuksen tapahtumapaikkaa sinä ajankohtana, jona todetaan rikkomuksen tapahtuneen, vaikka tämä paikka myöhemmin voitaisiinkin määrittää.

22 Näin ollen ennakkoratkaisukysymyksiin on syytä vastata.

Ensimmäinen kysymys

23 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin haluaa ennen kaikkea tietää, onko asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan kanssa, tulkittava siten, että jäsenvaltiolla, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on toimivalta kantaa tuontitulleja vain silloin, kun se on ilmoittanut passituksesta vastaavalle, että tällä on kolmen kuukauden määräaika esittää todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta, ja kun tätä todistetta ei ole esitetty tässä määräajassa.

24 Lensing & Brockhausen, Tanskan hallitus ja komissio väittävät, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi asetuksen N:o 222/77 36 artiklan

3 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodon ja tavoitteen vuoksi, kun tätä säännöstä luetaan yhdessä asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan kanssa.

25 Näin ollen lähtöjäsenvaltion toimenpiteitä pääasiassa ei voitu perustella kyseisen säännöksen nojalla, koska tämän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät olleet vaatineet passituksesta vastaavaa esittämään kolmen kuukauden määräajassa todistetta rikkomuksen tapahtumapaikasta. Saksan tulliviranomaisilla ei siten ollut toimivaltaa kantaa tuontitulleja.

26 Saksan hallitus väittää sitä vastoin, ettei asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kolmen kuukauden määräaika merkitse pakottavaa edellytystä, jonka perusteella voidaan olettaa, että rikkomus on tapahtunut lähtöjäsenvaltiossa, ja siten vahvistaa tämän jäsenvaltion toimivalta. Muunlaisesta tulkinnasta seuraisi, että kun tällaista määräaikaa ei ole asetettu, yksikään jäsenvaltio ei olisi toimivaltainen kantamaan tulleja ja muita maksuja, ja vaikka olisikin asianmukaisesti todettu rikkomuksen tapahtuneen, ei näiden tullien ja muiden maksujen kantoa voitaisi tällöin varmistaa, mikä olisi vastoin yhteisön lainsäätäjän tahtoa.

27 Tältä osin on syytä muistuttaa yhtäältä siitä, että kun lähetystä ei ole esitetty määrätoimipaikassa ja kun rikkomuksen tai säännönvastaisuuden tapahtumapaikkaa ei voida todeta, katsotaan asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan mukaan tämä rikkomus tai säännönvastaisuus tapahtuneeksi siinä jäsenvaltiossa, johon lähtötoimipaikka kuuluu, ellei "määräajassa, joka on määritettävä", esitetä todistetta passituksen säännönmukaisuudesta tai rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta.

28 Asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että lähtötoimipaikan passituksesta vastaavalle antamassa tiedonannossa "on mainittava erityisesti määräaika, jonka kuluessa todiste passituksen säännönmukaisuudesta tai rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta voidaan esittää lähtötoimipaikassa", ja että "[t]ämän määräajan on oltava kolme kuukautta — —."

29 Näin ollen sekä asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan että asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan sanamuodon mukaan lähtötoimipaikan tiedonanto määräajasta, jossa todiste erityisesti rikkomuksen tapahtumapaikasta on esitettävä, on pakollinen.

30 On todettava toisaalta, että tämän vaatimuksen avulla voidaan passituksesta vastaavaa kehottaa esittämään pakottavassa määräajassa ne todisteet, jotka sillä on hallussaan, jotta tarvittaessa voitaisiin nopeasti osoittaa tullien kannossa toimivaltainen jäsenvaltio asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti.

31 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on syytä vastata, että asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että jäsenvaltiolla, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on toimivalta kantaa tuontitulleja vain silloin, kun se on ilmoittanut passituksesta vastaavalle, että tällä on kolmen kuukauden määräaika esittää todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta, ja kun tätä todistetta ei ole esitetty tässä määräajassa.

Toinen kysymys

32 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin haluaa ennen kaikkea tietää, onko asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa tulkittava siten, että sitä sovelletaan sellaiseen tapaukseen, jossa jäsenvaltio, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on kantanut yhteisön passitusmenettelyyn asetettuihin tavaroihin liittyvät tullit, vaikka passituksesta vastaavalle ei olekaan asetettu määräaikaa, jossa tämän on esitettävä todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten mukaisesti, ja

onko tällaisessa tilanteessa sääntöjenvastaisesti kannettujen tullien palauttamisen edellytyksenä, että passituksesta vastaava on suorittanut maksettavina olleet tullit siinä jäsenvaltiossa, jossa rikkomus on tapahtunut.

33 Asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaan, jos jäsenvaltio, jossa rikkomus tai säännönvastaisuus on tosiasiallisesti tapahtunut, todetaan ennen kuin kolme vuotta on kulunut T 1 -ilmoituksen kirjaamispäivästä, tästä jäsenvaltiosta tulee toimivaltainen kantamaan tullit ja muut maksut, lukuun ottamatta niitä, jotka on kannettu yhteisön omina varoina. Tällöin ne tullit ja muut maksut, jotka on alun perin kannettu — lukuun ottamatta niitä, jotka on kannettu yhteisön omina varoina — olettaen toimivaltaiseksi se jäsenvaltio, johon lähtötoimipaikka kuuluu, palautetaan heti kun todiste tästä kannosta on esitetty.

34 Pääasiassa asiakirjoista ilmenee, että Lensing & Brockhausen on esittänyt mainitussa määräajassa todisteen siitä, että rikkomus oli tapahtunut Belgiassa, joten tämä jäsenvaltio on joka tapauksessa tullut lopullisesti yksin toimivaltaiseksi kantamaan näiden tavaroiden maahantuontiin liittyvät tullit.

35 Lähtöjäsenvaltio, joka on kantanut tuontitullit, voi Saksan hallituksen mukaan kieltäytyä palauttamasta näitä tulleja siihen asti, kun passituksesta vastaava esittää todisteen siitä, että nämä tullit oli tosiasiallisesti kannettu toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, vaikka asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua määräaikaa ei olekaan ilmoitettu passituksesta vastaavalle.

36 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmannesta alakohdasta ilmenee nimittäin implisiittisesti, että tämän säännöksen soveltaminen edellyttää, että sen jäsenvaltion viranomaiset, johon lähtötoi-

mipaikka kuuluu, ovat toimivaltaisia kantamaan tullit ja muut maksut. Ensimmäiseen kysymykseen esitetystä kysymyksestä ilmenee kuitenkin, että kun nämä viranomaiset eivät ole ilmoittaneet passituksesta vastaavalle asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kolmen kuukauden määräaikaa, ne eivät ole pätevästi voineet tulla toimivaltaisiksi kantamaan näiden tavaroiden maahantuontiin liittyviä tulleja. Ne eivät siten voi kieltäytyä niiden summien palauttamisesta, joita niillä ei ollut oikeutta kantaa, eikä lisäksi ole tarpeen, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 70 ja 71 kohdassa, tehdä eroa yhteisön varoina kannettujen maksujen ja muiden tullien ja maksujen välillä.

37 On syytä vastata näin ollen toiseen kysymykseen, että asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, ettei sitä sovelleta sellaiseen tapaukseen, jossa jäsenvaltio, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on kantanut yhteisön passitusmenettelyyn asetettuihin tavaroihin liittyvät tullit, vaikka passituksesta vastaavalle ei olekaan asetettu määräaikaa, jossa tämän on esitettävä todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta asetuksen N:o 1062/87 11 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten mukaisesti, eikä tällaisessa tilanteessa sääntöjenvastaisesti kannettujen tullien palauttamisen edellytyksenä ole, että passituksesta vastaava on suorittanut maksettavina olleet tullit siinä jäsenvaltiossa, jossa rikkomus on tapahtunut.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan ja Tanskan hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Bundesfinanzhofin 28.4.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Yhteisön passituksesta 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 222/77, sellaisena kuin se on muutettuna rajanylitysilmoituksen poistamisesta yhteisön sisärajojen ylitysten osalta 22 päivänä helmikuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 474/90, 36 artiklan 3 kohtaa, luettuna yhdessä yhteisön passitusmenettelyn soveltamista koskevista säännöksistä ja yksinkertaistamistoimenpiteistä 27 päivänä maaliskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1062/87, sellaisena kuin se on muutettuna 29.5.1990 annetulla komission asetuksella N:o 1429/90, 11 a artiklan 2 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että jäsenvaltiolla, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on toimivalta kantaa tuontitulleja vain silloin, kun se on ilmoittanut passituksesta vastaavalle, että tällä on kolmen kuukauden määräaika esittää todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta, ja kun tätä todistetta ei ole esitetty tässä määräajassa.

2) Asetuksen N:o 222/77, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 474/90, 36 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, ettei sitä sovelleta sellaiseen tapaukseen, jossa jäsenvaltio, johon lähtötoimipaikka kuuluu, on kantanut yhteisön passitusmenettelyyn asetettuihin tavaroihin liittyvät tullit, vaikka passituksesta vastaavalle ei olekaan asetettu

määräaikaa, jossa tämän on esitettävä todiste rikkomuksen taikka säännönvastaisuuden tosiasiallisesta tapahtumapaikasta asetuksen N:o 1062/87, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1429/90, 11 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten mukaisesti, eikä tällaisessa tilanteessa sääntöjenvastaisesti kannettujen tullien palauttamisen edellytyksenä ole, että passituksesta vastaava on suorittanut maksettavina olleet tullit siinä jäsenvaltiossa, jossa rikkomus on tapahtunut.

Sevón Jann Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 1999.

R. Grass L. Sevón

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja